

Podkladová data pro zpracování ANALÝZY POTŘEB V ÚZEMÍ

D) Čtenářská gramotnost a Rozvoj výuky cizích jazyků

1. Charakteristika čtenářské gramotností a rozvoje cizích jazyků

- ✓ Pro **pojem čtenářská gramotnost** není stanovena stabilní definice, která by byla používána vždy, všude a všemi. Tato definice se mění tak rychle, jak rychle probíhají změny ve společnosti, v ekonomice a v kultuře. Čtenářská gramotnost nemůže být chápána jako prostá schopnost číst v technickém slova smyslu, tedy jako dovednost, kterou jsme získali v dětství a která slouží k jednoduchému dešifrování a porozumění textu. *Současné pojetí čtenářské gramotnosti v sobě zahrnuje schopnost porozumět mnoha různým typům textu vztahujícího se k nejrůznějším situacím ve škole i mimo školu, přemýšlet o jejich smyslu a umět jej vyložit.*
- ✓ **Čtenářská dovednost či gramotnost** získává v současné době rovněž důležitou roli jak v osobním, tak profesním životě. Nedostatečná, nevyzrálá čtenářská (a informační) gramotnost vede v konečném důsledku k vážným problémům při studiu a následně při uplatňování nároků na trhu práce.

Čtenářská gramotnost je základ pro další vzdělávání i pro matematickou gramotnost.

- ✓ **Výuka cizích jazyků** je nezbytná pro dorozumívání se mezi jednotlivými národy, které nehovoří stejným jazykem a to jak z důvodu porozumění různým kulturám, tak i ve vazbě na trh práce (globalizace). Na osvojování cizího jazyka má vliv několik proměnných. Patří mezi ně zejména věk učícího se, metody, které učitelé jazyků využívají a strategie učení jazyka, které používají samotní žáci.

2. Použité dokumenty

Národní úroveň

- ✓ Národní strategie podpory základních gramotností v základním vzdělávání
- ✓ Dotazníkové šetření NÚV
- ✓ Uplatnění absolventů na trhu práce 2014
- ✓ Výzkumný ústav pedagogický – Gramotnosti ve vzdělávání

- ✓ Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015-2020
- ✓ Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávání v České republice v roce 2014

Krajská úroveň

- ✓ Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Ústeckém kraji 2016-2020
- ✓ Regionální sektorová dohoda pro Ústecký kraj
- ✓ Analýza potřeb Ústeckého kraje v oblasti vzdělávání
- ✓ Analýza aktuálního stavu personálního a materiálního vybavení středních škol

3. Problematika na národní úrovni

- ✓ Mezinárodní srovnávací výzkum čtenářské gramotnosti proběhl v letech 2003, 2006 a 2009. Od roku 2003 došlo k **výraznému zhoršení výsledků českých žáků, Ústecký kraj nevyjímaje**. Zároveň stoupl zastoupení českých žáků s nedostatečnou úrovní čtenářských kompetencí, což by mohlo zapříčinit budoucí problémy s uplatněním žáků na trhu práce
- ✓ V posledních dvou ročních zprávách o naplňování Lisabonské strategie ve vzdělávání a odborné přípravě **bylo Česko uvedeno mezi zeměmi s nejvážnějšími problémy v oblasti čtenářské gramotnosti**.
- ✓ Zcela nezbytné kompetence **vyučených** pracovníků pro zaměstnavatele kvartérního sektoru – více než 40% - čtení a porozumění pracovním instrukcím, ochota se učit a nést zodpovědnost
- ✓ Zcela nezbytné kompetence **pracovníků a maturitou** pro zaměstnavatele kvartérního sektoru – více než 60% - čtení a porozumění pracovním instrukcím, ochota se učit a nést zodpovědnost + komunikační schopnosti
- ✓ Zcela nezbytné kompetence **pracovníků v VŠ** pro zaměstnavatele kvartérního sektoru – více než 80% - čtení a porozumění pracovním instrukcím, ochota se učit a nést zodpovědnost + komunikační schopnosti + schopnost řešit problém

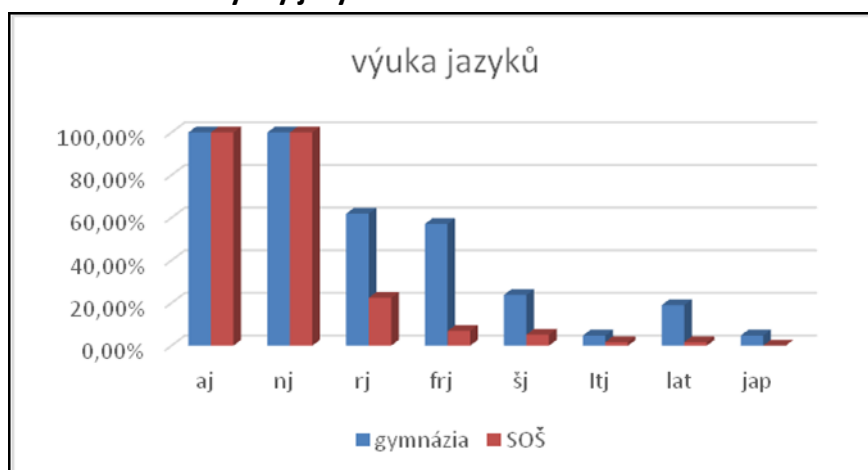
4. Specifické problémy dotýkající se vzdělávání v ÚK

- ✓ Výrazné zhoršení a nedostatečná úroveň žáků ve čtenářské gramotnosti v ÚK
- ✓ Nedostatečné využívání ICT a interaktivních medií na podporu čtenářské gramotnosti
- ✓ Nedostatečné prostředky na nákup odborných textů a učebnic
- ✓ Nevyhovující kvalita odborných materiálů pro výuku cizích jazyků
- ✓ Nedostatečná kvalifikace pedagogů
- ✓ Logopedické vady – vysoký nárůst

5. Specifické potřeby ÚK v dané oblasti:

Z Analýzy aktuálního stavu personálního a materiálního vybavení středních škol pro podporu studia technických a přírodovědných oborů, které se zúčastnilo 81 středních odborných škol a gymnázií napříč Ústeckým krajem vyplývá, že všechny dotazované školy vyučují anglický a německý jazyk, a to bez rozdílu mezi gymnázii a středními odbornými školami.

Graf: Srovnání výuky jazyků

Zdroj: Analýza aktuálního stavu personálního a materiálního vybavení středních škol

- ✓ Zaměřit vzdělávání PP k podpoře čtenářské gramotnosti
- ✓ Specifikovat efektivní nástroje a aktivity směřující ke zvýšení čtenářské gramotnosti (možný zásah do RVP?)
- ✓ Realizovat aktivity podporující čtenářskou gramotnost
- ✓ Podpořit digitální výuku cizích jazyků
- ✓ Podporovat výuku vedenou rodilým mluvčím
- ✓ Vzdělávat PP v oblasti cizích jazyků

6. Výsledky šetření NÚV na středních školách

V prosinci 2015 až lednu 2016 proběhlo šetření NÚV na všech středních školách. Z ÚK se zapojilo 96 z 98 škol. Kdy jedna striktně zapojení odmítla a druhá byla před ukončením činnosti. V oblasti **ČG a RVCJ** a to vidí ředitelé ústeckých středních škol takto:

